

Borbély András

Léthe

1.

Úgy egy órán át
néztem a vizet, miután
megfürödtem a folyóban este,
lágyszó volt a víz és hidegen bőrizött,
és marasztalt,
mint egy idegen nő teste.
Bőrszínű tükör, vad nimfák forogtak
benne alakjukat váltva,
a csillagsás a víz szélén inogott,
beljebb ujjnyi sodor horgolta a csipkét,
füzes árny vert függőhidat rája.
Árny árny alatt,
sötétlő Hattyú, Lant tisztuló képe,
vetkőztetik egymást a hullámok,
pihéző nyári ég: emlék és
felejtés himlős partvidéke.
Fészkek foszlánya a folyó,
hangtalan madárraj, ezer örvény szárnya,
de ágyék ér ágyékhoz,
táncolva küzd, lázad és zokog,
fürdik az alkonyat felvérző testében:
iszonyatos, felejthetetlen a Béke.
A föld alól, a csillagokból árad
önmagát nemző androgün folyó,
Kalüpszó szíve, Léthe.

2.

Ilyenek lehettek
Odüsszeusz éjszakái.
Így omolt alá az égbolt, darabokban,
mikor paraszát sötét
hamuval takarta, s alábukott a nap,
a szőke bálvány,
s még őrizte magvát a férfiúi tűznek,
hogyan ne kelljen semmit
kérnie mástól.
Így áztatta fehér csontjait a zápor
éger vagy ciprus lombja alatt egy éjszaka,
királyi termektől, harctól,
bajtársi lakomáktól távol,
mikor már húsból voltak nehéz álmai,
s az emlékezet egyre lakatlanabb,
rettentőbb partjai felé vetette
a honvágy. Virág, kiáltja, virág,
Vénusz márványa, hús,
fogínyfájásból kelt arany Aphrodité,
tengeri varjak vízre öltött nyelve!
Ilyen, ilyen, ilyen a vágy hiánya!
Ilyenek lehettek
Odüsszeusz éjszakái,
mikor agyában tűvé vált tenger,
s dióbarna sebbé Pénélopé szája.

3.

Ki isteni törvényt követ,
még nem látja át, értelme hol hibádzik,
s ki értelmét követi, úgy véli,
kijátssza csellel a főntiek tervét,
végül mégis becsapja egy isten.
Titokzatosan lát csak.
Az egyetlen célra hegyezett lélek,
az egyenes röptű, egyszerű madár,
neki még nem az adománya,
mint a patmoszinak:
ilyenek lehettek Odüsszeusz éjszakái.
És itt vagyok én, lakója
egy európai falunak, a hordaszellem
fia, cro-magnoni kamasz.
Egy részem halott,
zengtem akkor a víznek,
egy részem kő már, névtelen,
szürke márvány.
És írtam, mintha ez lenne az idő
egyetlen értelme,
s értelmetlensége is egyben,
és arcomat felejtve, két lekötött kézzel,
mintha rengeteg
kiontott vér fölött állnék.

Egy fénykép árnyéka

Mintha lomb alatt ülnél,
mint hogyha lomb alatt,
sugárzó korona fölötted,
kettéhasít egy árnyék,
csak a bal lábad van kint egészen,
s tudom, nem is engem,
végzetesebbre vársz már,
nevetsz, odaintesz,
ugyan, jöjj csak, bátran...

Feléd hajolva én is
átesem rajtad, mint egy árnyék,
és túl a lombon, túl a koronán,
tudom, nem is engem,
szükségszerűbbet vársz már,
arcod helyén még árnyékot se lássak,
csak hogy egy madár
húz el a nap előtt.

Madár és szél

Ahogy elközelít az arcod,
egyre jobban összetömörül,
valószínűtlen lesz a város,
és a képek sem segítenek,
hiába nézem, nem ismerlek
már föl. Csak ez a rohadt város,
rembrandt-i méretű tájkép a
kidolgozottan jelentős, de
túlontúl apró részletekkel.
Ikon, mondanám, ha lehetne
enyém is ez a város, ha nem
lenne idegen, kicsi, szürke,
s átlátszatlanul ellenséges.

Két éve lakok fönt a dombon,
hajnalonta látom a párát,
mintha az alvók lélegzete
légtömeggé válva oszlana
széjjel a megszűrt őszi fényben,
és én lélegzet nélkül állnék.
Most mitévő legyek? – kérdezem,
és persze, hogy nem várok itt már
senkitől, magamtól se választ.
Könyveket lapozok, elunom.
Egy belvárosi pincebárban
vállik érintetlenné testem.
Valószínűtlenedek én is,
mint egy tájkép, vagy világváros.

Most még van levegő, van árnyék,
van hajnal és vannak levelek,
de nemsokára már nyálkás köd
borul ránk, meg éteri latyak.
A bőröm simább lett, keveset
eszem és újabban csak ritkán
kávézok, mintha egy kis zaccot
használnék csak arcpakolásra.
Néha nőnek érzem magam, ki
nem bír nézni már férfiakra,
néha férfinak, ki nem vágyik.
Ilyenkor kellene *farokká*
válni. Lehet, hogy félni kezdtem.

„Jól van, hát legyen”, mondanám, de
nem lenne igaz, mert mi *legyen*,
és mi *van* és mi az az, hogy *jól*?
És mitől van az, hogy lassacskán
láthatatlanná vált a testem,
hiába jókedv, s élesztgetés?
Mintha ez lenne az ára egy
lehetetlen lehetőség túl
okos és túl gyáva elmulasz-
tásának. Valahol a múltban,
hova nem találok már vissza.
Ez jár előttem, ez jön szembe,
jön, mint a jövő: emlékezés.
S ebből is marad akkor annyi,
hogy park, hogy benne egy kőasztal,
hevertünk rajta, hogy érezzük
testtel a súlyát. Madár és szél.
És tűnő szárnya körül lebeg.